

Faglig beretning 2011 for projekter med tilskud fra fra Fonden for økologisk landbrug

Projektets titel

Biogasgødning nøglen til udfasning af konventionel husdyrgødning – del III

Tilskudsmodtager

Videncentret for Landbrug
Agro Food Park 15
8200 Aarhus N
Tlf. 8740 5000
www.vfl.dk
CVR nr. 32 28 71 15

Den faglige beretning giver efter min opfattelse et retvisende billede af tilskuddets anvendelse og at anvendelsen af tilskuddet er i overensstemmelse med projektansøgningen og fondens tilsagnsskrivelser.

Dato**Titel, navn og underskrift**

Beretning

1. Projektets titel

Biogasgødning nøglen til udfasning af konventionel husdyrgødning – del III.

2. Projektperiode

Projektstart: 1. januar 2011 Projektafslutning: 31. december 2011 (ansøgt om forlængelse i 2012).

3. Projektets udbytte og effekt, formål og projektforsløbet

Projektets udbytte og effekt

På kort sigt har projektet bistået med en afklaring af nedenstående punkter, der må betragtes som væsentlige parametre i forhold til den beslutning, det er for en landmand at investere i biogasproduktion:

- Identifikation af biogasanlæg der kan producere på basis af kløvergræs og andet organisk materiale, der er til rådighed i det økologiske jordbrug
- Bestemmelse af biogaspotentiale i en række afgrøder
- Bestemmelse af gødningsværdien i praksis for biogasgødning

På langt sigt skal den viden, der er oparbejdet i projektet sikre, at økologisk jordbrug bliver i stand til at vokse mange gange endnu i volumen, hvilket bl.a. skal ske gennem en klimavenlig og bæredygtig frembringelse og udnyttelse af energi og plantenæringsstoffer. Dette gøres bedst gennem et biogasanlæg. Et biogasanlæg sikrer en forbedret udnyttelse af de næringsstoffer, der er til rådighed samtidig med, at klimabelastningen sænkes - bl.a. i form af færre drivhusgasser. Derfor er økologisk biogasproduktion en af hjørnestenene i den fremtidige udvikling af det økologiske landbrugserhverv til gavn for arbejdet i landdistrikterne og en mulighed for øget eksport af økologiske råvarer og færdigvarer samt viden omkring økologi og biogas.

Projektet formål

At gøre økologisk jordbrug uafhængigt af konventionel gødning ved at anvise en praktisk og økonomisk vej for udfasning af konventionel gødning. Udfasningen skal bl.a. ske ved at optimere udnyttelsen af de næringsstoffer, der er til rådighed i økologisk biogasygille - bl.a. baseret på plantemateriale.

Projektets faglige forløb

Der er arbejdet på en lang række områder i projektet, men den røde tråd har været at skabe et overblik over værdien af afgasset biomasse, og hvorledes dette kan gavne økonomien i økologisk jordbrug i fremtiden. Dette er gjort ved at gennemføre følgende aktiviteter.

Markdemonstration med biogasgødning

Der blev anlagt tre markdemonstrationer, hvor forskellige biogassubstrater blev demonstreret som gødning. To demonstrationer i byg og havre samt et i vinterrug.

Bestemmelse af biogaspotentiale i afgrøder til økologi

Biogaspotentialet i forskellige efterafgrøder er fastlagt ved batchforsøg samt forskellige hovedafgrøder i forskellige vækststadier.

Studietur til Tyskland

Erfaringerne med økologisk biogasproduktion i Danmark er meget dårlige. Erfaringerne fra Danmarks pt. eneste biogasanlæg, som er bygget målrettet til at håndtere afgrøder fra et økologisk sædskifte, har betydet at øvrige økologiske landmænd har været meget skeptiske overfor biogasanlæg baseret på plantebiomasse, hvoraf kløvergræs udgør en væsentlig andel.

I Tyskland findes der imidlertid flere eksempler på velfungerende biogasanlæg, der er baseret på kløver, hvorfor der blev arrangeret en studietur til gavn for økologiske landmænd og konsulenter.

Økologikongres

Der er produceret en film, der fortæller om betydningen af biogasproduktion på økologiske gårde. Filmen blev præsenteret overfor mere end 500 deltagere på Økologi-Kongres 2011.

Økonomi i biogas koblet til økologisk landbrug

Der er på baggrund af de foregående års resultater med biogas, beregnet økonomi for en række forskellige

gårde med varierende husdyrproduktion og ren planteavl, således at alle ejendomsstyper skulle kunne identificere sig i beregningerne.

Notat angående økonomien ved udfasning af konventionel husdyrgødning

I samarbejde med projektet "Konsekvens for fosfor- og kaliumforsyning ved udfasning af konventionel husdyrgødning" er der lavet et notat, som beskriver den økonomiske konsekvens ved en udfasning af den konventionelle husdyrgødning. Notatet er lavet, som beslutningsstøtte for den videre proces med udfasning af konventionel husdyrgødning.

Vejledning om sædskifte og biogas

I samarbejde med Økologisk Landsforening er der lavet en vejledning, som beskriver, hvilke fordele der kan opnås i sædskiftet, når biogas bliver en integreret del af økologisk landbrug.

4. Formidling og vidensdeling vedr. projektet

Følgende metoder har været anvendt og det vurderes, at de som helhed er nået godt ud til målgruppen af landmænd og konsulenter, samt en lang række konventionelle landmænd og personer tilknyttet biogasproduktionen i Danmark.

- Artikler i de landbrugsfaglige medier
- Artikler på www.Landbrugsinfo.dk
- Indlæg på Økologi-Kongres 2011 (mere end 80 tilhørere)
- Præsentation af biogas på Videncentrets stand på Økologi-Kongres 2011
- Flere præsentationer og diskussioner med økologiske landmænd (mere end 50 involverede)
- Studietur til Tyskland (ni deltagere)
- Præsentation af biogasberegningsværktøjet for de konsulenter i DLBR regi, der arbejder med biogas og energi
- Markforsøg, der er gennemført et gødningsforsøg i vinterrug og to i henholdsvis vårbyg og havre

Der er bestemt biogaspotentiale i en række afgrøder, som dyrkes i økologisk jordbrug.

Den primære målgruppe for arbejdet i projektet er alle økologiske landmænd og økologikonsulenter.

Sekundært har det også været vigtigt at gøre konventionelle landmænd, biogasproducenter samt konsulenter i biogasbranchen opmærksom på de specifikke problemstillinger og muligheder, der knytter sig til kombinationen økologisk landbrug og biogas.

Den samlede afrapportering kan ses på projektets side på Videncentret for Landbrugs hjemmeside:

[Biogasgødning nøglen til udfasning af konventionel husdyrgødning – del III](#)

5. Projektansvarlig

Peter Mejnertsen

T 8740 5459

E ptm@vfl.dk
